

Datum
2020-05-11

Diariennr
KST 2020/74

Ert datum
2020-02-05

Ert diariennr
S2020/00536/SF

Socialdepartementet

Delbetänkandet En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering (SOU 2020:6)

Kammarrätten har gått igenom förslagen i delbetänkandet och har synpunkter på förslagen i avsnitt 1.1, i avsnitt 12.2 om angivet arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, i avsnitt 12.4 att äldre försäkrade alltid ska få sin arbetsförmåga bedömd mot arbete hos arbetsgivaren och i avsnitt 12.5 om beviskravet övervägande skäl för att skjuta upp prövningen.

Kammarrätten har inga synpunkter på förslagen i övriga delar.

1.1 Författningsförslag

Kammarrätten anser att den angivna tidpunkten i de föreslagna bestämmelserna 27 kap. 48 a och 49 a §§ kan tolkas på flera olika sätt. Det kan enligt kammarrätten vara lämpligt att använda samma ordval som i övrigt i rehabiliteringskedjan, dvs. "(...) före den *tidpunkt* då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i [ett visst antal] dagar."

Kammarrätten anser att övergångsbestämmelserna behöver förtydligas i vissa situationer. Sjukpenning ansöks om och beviljas för en period framåt i tiden. Det finns således en teoretisk möjlighet att ansökningar som inkommer till och prövas av Försäkringskassan avser en period som innefattar dagar efter ikraftträdande.

Postadress

Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress

Birger Jarls Torg 5

Telefon

08-561 690 00

Telefax

08-14 98 89

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

12.2 Bedömningen efter 180 dagar ska göras mot sådant angivet arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden

Utredningen lyfter på ett bra sätt fram svårigheterna med att konkretisera prövningen av den enskildes arbetsförmåga mot normalt förekommande arbete utan att sjukförsäkringen tangerar gränsen mot yrkesförsäkring.

Det är emellertid tveksamt om den föreslagna lagändringen är ändamålsenlig för att Försäkringskassans bedömning ska bli mer verklighetsförankrad och öka den försäkrades förståelse för bedömningen i det enskilda fallet. Det finns en risk att den enskilde vid överklagande till förvaltningsdomstol riktar in sin talan på att föra fram andra skäl än medicinska, såsom utbildning eller andra arbetsmarknads skäl, för att han eller hon inte kan utföra ett arbete inom den angivna yrkesgruppen.

Det framgår inte av utredningen på vilket sätt en lagändring, till skillnad från en handläggningsregel, skulle förhindra Försäkringskassan att slentrianmässigt hänvisa till en yrkesgrupp med störst toleransnivå mot aktivitetsbegränsningar hos den försäkrade.

Omfattningen av prövningsramen i förvaltningsdomstolarna är till viss del oklar och behöver förtydligas. När Försäkringskassan har avslagit en ansökan om sjukpenning på en grund, och den grunden inte står sig i förvaltningsdomstolen, har Försäkringskassan enligt förvaltningsprocessrättsliga regler normalt möjlighet att vid överprövningen i stället hänvisa till en annan avslagsgrund. Det är oklart om Försäkringskassan i detta fall har möjlighet att vid överprövningen hänvisa till en annan yrkesgrupp och om denna kan prövas av överinstanserna, eller om målet måste visas åter till Försäkringskassan för prövning. Detta riskerar att leda till längre handläggningstider, vilket är till nackdel för rättssäkerheten.

12.4 Äldre försäkrade ska alltid få sin arbetsförmåga bedömd mot arbete hos arbetsgivaren

Det saknas närmare utredning om hur förslaget att äldre försäkrades arbetsförmåga alltid ska bedömas mot arbete hos arbetsgivaren, och inte i förhållande till normalt förekommande arbeten, stämmer överens med Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i mål HFD 2019 ref. 69 och till diskrimineringsgrunden ålder generellt.

12.5 Inför ett nytt beviskrav, övervägande skäl, för att skjuta upp prövningen mot ett normalt förekommande arbete efter dag 180

Såvitt kammarrätten kan bedöma är det en betydande sänkning av beviskravet som föreslås jämfört med nuvarande rättsläge. Så som utredningen själv anger innebär övervägande skäl endast att mer ska tala för att ett visst förhållande föreligger än emot det. Utredningen motiverar inte närmare varför just denna nivå väljs som beviskrav och överväger inte heller så vitt kammarrätten kan bedöma om något

annat beviskrav kan vara lämpligt. Exempelvis är beviskravet sannolikt vanligt inom förvaltningsprocess och skulle också innebära en sänkning av beviskravet jämfört med vad som gäller i dag, men diskuteras inte av utredningen. Det är viktigt att valet av beviskrav övervägs noga och motiveras väl i den fortsatta beredningen av förslaget.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Eva-Lotta Hedin och kammarrättsrådet Haike Degenkolbe. Föredragande har varit kammarrättsfiskalen My Sjöstedt.

Eva-Lotta Hedin

Haike Degenkolbe

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå